

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

12 ապրիլի 2024 թվականի N 515 - Լ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2019 ԹՎԱԿԱՆԻ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 26-Ի
N 1978-Լ ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԵՋ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի 33-րդ և 34-րդ հոդվածներով՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը **ո ր ո շ ու մ է.**

1. Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2019 թվականի դեկտեմբերի 26-ի «Մարդու իրավունքների պաշտպանության ազգային ռազմավարությունը և դրանից բխող 2020-2022 թվականների և 2023-2025 թվականների գործողությունների ծրագրերը հաստատելու մասին» N 1978-Լ որոշման (այսուհետ՝ որոշում) մեջ կատարել հետևյալ փոփոխություններն ու լրացումները՝

1) որոշման N 1 հավելվածի 10-րդ բաժինը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«

**X. ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ԲԽՈՂ 2023-2025 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԾՐԱԳՐԻ
ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԾԱԽՍԱՅԻՆ ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ**

(հազ. դրամ)

Ընդամենը ռազմավարության համար՝			1,578,939.0
Ըստ տարիների՝	2023 թ.	2024 թ.	2025 թ.
	17,762.5	1,236,205.5	324,971.0
Ըստ ֆինանսավորման աղբյուրների՝			
Պետական բյուջե			634,304.9
Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ			944,634.1

Գործողության համար	Գործողություններ	Ֆինանսավորում	Ընդամենը բյուջե, հազ. դրամ	Բյուջեի կիսամյակային բաշխում, հազ. դրամ				
				2023	2024-I	2024-II	2025-I	2025-II
Նպատակ 1. Ապահովել կյանքի իրավունքի արդյունավետ պաշտպանությունը զինված ուժերում, քրեական վարույթի ընթացքում, իրավապահ մարմինների հետ առնչվելիս, քրեակատարողական հիմնարկներում պատիժ կրելու կամ հարկադրանքի այլ միջոցներ կիրառելու ընթացքում:								
1.1	Գործողություն 1.1. Զինված ուժերում ամրապնդել հանդուրժողականության և փոխադարձ հարգանքի մթնոլորտը որպես ԶՈՒ-ում կյանքի իրավունքի իրացման հիմնական բաղադրիչ	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	9,600.0	-	1,500.0	2,100.0	3,000.0	3,000.0
1.2	Գործողություն 1.2. Բարձրացնել կյանքի իրավունքի, խոշտանգումների և այլ դաժան, անմարդկային կամ նվաստացնող վերաբերմունքի վերաբերյալ ազատությունից զրկված անձանց իրազեկվածությունը	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	9,250.0	-	1,550.0	1,550.0	3,075.0	3,075.0
Նպատակ 2. Ապահովել խոշտանգման և այլ դաժան, անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից կամ պատժից զերծ լինելու իրավունքի բացարձակ իրականացումը քրեակատարողական հիմնարկներում, զինված ուժերում, հոգեբուժական հաստատություններում, ձերբակալվածներին և կալանավորվածներին պահելու վայրերում, քրեական վարույթի ընթացքում՝ կազմակերպելով մասնագիտական վերապատրաստումներ և ներդնելով համապատասխան մեխանիզմներ ու կիրառելով անհրաժեշտ գործիքակազմ:								
2.1	Գործողություն 2.1. Ազատությունից զրկման վայրերում ներդնել խոշտանգումների, անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքի կամ պատժի մասին անանուն հաղորդումներ ներկայացնելու միջոցներ՝ կատարելագործելու խոշտանգման և այլ դաժան, անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից կամ պատժից զերծ լինելու իրավունքի իրականացումը	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	10,625.0	-	10,625.0	-	-	-

2.2	Գործողություն 2.2. Զինված ուժերում ներդնել խոշտանգումների, անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքի կամ պատժի մասին անանուն հաղորդումներ ներկայացնելու միջոցներ կատարելագործելու խոշտանգման և այլ դաժան, անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից կամ պատժից գերծ լինելու իրավունքի իրականացումը	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	13,750.0	-	13,750.0	-	-	-
2.3	Գործողություն 2.3. Հոգեբուժական հաստատություններում ներդնել խոշտանգումների, անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքի կամ պատժի մասին անանուն հաղորդումներ ներկայացնելու միջոցներ, ինչպես նաև մշակել արձանագրելու ձևաթուղթ և ուղեցույց ու սահմանել այդ ձևաթուղթն իրավապահ մարմիններին ներկայացնելու հստակ ընթացակարգ	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	12,500.0	-	12,500.0	-	-	-
2.4	Գործողություն 2.4. Կատարելագործել հոգեբուժական և խնամքի հաստատություններում շահառուի նկատմամբ ֆիզիկական ուժի և զսպման միջոցների գործադրման իրավական կարգավորումները՝ հստակեցնելով ուժի կիրառման հիմքերը, սահմանները, բոլոր հնարավոր իրավիճակները և եղանակները	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	23,996.0	-	5,000.0	9,498.0	9,498.0	-
2.5	Գործողություն 2.5. Վերապատրաստել զինված ուժերի հրամանատարական կազմին և ռազմական ոստիկանության ծառայողներին՝ վատ վերաբերմունքի արգելքի թեմայով	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	21,360.0	-	-	-	10,680.0	10,680.0
2.6	Գործողություն 2.6. Վերապատրաստել քրեակատարողական ծառայության ղեկավար և ոչ ղեկավար կազմի ծառայողներին, զինծառայողների նկատմամբ բռնության դեպքերով նախաձեռնված քրեական վարույթների օրինականության նկատմամբ հսկողություն իրականացնող զինվորական դատախազներին և վարույթ իրականացնող քննիչներին ու դատավորներին՝ վատ վերաբերմունքի արգելքի թեմայով	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	15,828.0	-	4,748.4	3,165.6	4,748.4	3,165.6
2.7	Գործողություն 2.7. Ամրապնդել ՀՀ պաշտպանության նախարարության Մարդու իրավունքների և բարեվարքության կենտրոնի կողմից հոգեբանական աջակցություն տրամադրելու կարողությունները	Պետական բյուջե	3,204.9	-	-	-	1,602.4	1,602.4
2.8	Գործողություն 2.8. Ամրապնդել ՀՀ քննչական կոմիտեի՝ խոշտանգումների քննություն իրականացնող մասնագիտացված ստորաբաժանման կարողությունները	Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջվում	-	-	-	-	-	-
2.9	Գործողություն 2.9. Վերապատրաստել բուժաշխատողներին, այդ թվում՝ շտապ օգնության ծառայության և հոգեբուժական հաստատությունների աշխատակիցներին՝ վատ վերաբերմունքի արգելքի թեմայով	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	2,000.0	2,000.0	-	-	-	-
2.10	Գործողություն 2.10. Բարելավել քրեակատարողական հիմնարկների, ինչպես նաև դատարաններում ազատությունից զրկված անձանց համար նախատեսված խցերի պայմանները	Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջվում	-	-	-	-	-	-

2.11	Գործողություն 2.11. Բարելավել ձերբակալված և կալանավորված անձանց (այդ թվում՝ հաշմանդամություն ունեցող անձանց) արժանապատիվ տեղափոխման պայմանները	Պետական բյուջե	611,100.0	-	305,550.0	305,550.0	-	-
2.12	Գործողություն 2.12. Ընդունել «ֆիզիկական ուժեղ ցավ» և «հոգեկան տառապանք» եզրույթների մեկնաբանման և կիրառման վերաբերյալ ուղեցույցներ	Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջվում	-	-	-	-	-	-
2.13	Գործողություն 2.13. Երևանում և 1 մարզում ստեղծել խոշտանգումից տուժած անձանց աջակցության (իրավական, հոգեբանական, սոցիալական և այլն) կենտրոններ, որոնց միջոցով կբարելավվի խոշտանգումներից տուժած անձանց առողջական վիճակը	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	64,000.0	-	-	-	32,000.0	32,000.0
Նպատակ 3. Ապահովել գործի արդար քննությանը նպաստող պայմանների արդյունավետ իրականացումը, մասնավորապես՝ փոխհատուցումների արդյունավետ մեխանիզմի, բողոքներ ներկայացնելու, actio popularis սկզբունքը կիրառելու, «դատավորի ընկեր» (amicus curie) սկզբունքը ներդնելու, պետական տուրքի վերանայման, օրենսդրական ու տեխնիկական բնույթի այլ նախապայմանների ստեղծմամբ:								
3.1	Գործողություն 3.1. Օրենսդրորեն նախատեսել կատարողական վարույթների ձգձգման հետևանքով առաջացած վնասի փոխհատուցում ստանալու համար իրավական պաշտպանության արդյունավետ միջոց՝ քստ «Ավակիմյան vs Հայաստան» ՄԻԵԴ որոշման պահանջների	Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջվում	-	-	-	-	-	-
3.2	Գործողություն 3.2. Օրենսդրորեն նախատեսել ազատությունից զրկված անձանց բողոքների քննության առավել արդյունավետ պաշտպանության մեխանիզմներ, որով ամրագրվել են ազատությունից զրկված անձանց բողոքների քննության առավել արդյունավետ պաշտպանության մեխանիզմներ և միջոցներ	Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջվում	-	-	-	-	-	-
3.3	Գործողություն 3.3. Օրենսդրորեն նախատեսել ֆիզիկական անձի դեմ ոչ նյութական վնասի հատուցման պահանջ ներկայացնելու ընթացակարգ՝ նախատեսելով մասնավոր հարաբերություններում հիմնարար իրավունքների խախտման դեպքում ոչ նյութական վնասների փոխհատուցման հնարավորությունը՝ ապահովելու Մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիայի և Եվրոպական դատարանի ձևավորած պահանջները («Բոթյան vs Հայաստան ՄԻԵԴ վճիռ)	Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջվում	-	-	-	-	-	-
3.4	Գործողություն 3.4. Ապահովել Ռազմական ոստիկանության աշխատակիցների կողմից զինծառայողների անմիջական մասնակցությամբ իրականացվող գործողությունների, այդ թվում՝ վարչարարության տեսաձայնագրումը, որով կստեղծվեն իրավական հիմքեր և կառուցակարգեր Ռազմական ոստիկանության աշխատակիցների կողմից զինծառայողների անմիջական մասնակցությամբ իրականացվող բոլոր գործողությունների (վարչարարության) տեսաձայնագրման համար	Պետական բյուջե	20,000.0	-	-	-	10,000.0	10,000.0

3.5	Գործողություն 3.5. «Պետական տուրքի մասին» ՀՀ օրենքում նախատեսել արտոնություն՝ պետական տուրքի վճարումից ազատելու ձևով, հայցվորներին բոլոր հիմնարար իրավունքի խախտման հետևանքով պատճառված վնասի, այդ թվում՝ ոչ նյութական (բարոյական) վնասի փոխհատուցման պահանջի հայցերով՝ ի ապահովումն անձի իրավունքի պաշտպանության արդյունավետության	Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջվում	-	-	-	-	-	-
3.6	Գործողություն 3.6. ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքում նախատեսել տվյալ քաղաքացու, նրա ընտանիքի անդամների իրավունքը՝ դիմելու հոգեբուժական հիվանդանոցային հարկադիր բուժման ենթարկելու վճիռը վերացնելու պահանջով	Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջվում	-	-	-	-	-	-
3.7	Գործողություն 3.7. Հասարակական կազմակերպությունների համար սահմանել դատարան դիմելու իրավունք հանրային նշանակության, կարևորության հարցերով, այդ թվում՝ ինչպես վարչական, այնպես էլ քրեական վարույթներով՝ հաշվի առնելով actio popularis սկզբունքը	Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջվում	-	-	-	-	-	-
3.8	Գործողություն 3.8. Ներդնել «դատավորի ընկեր» (amicus curie) հասկացության մեխանիզմներն ու կանոնակարգերը ներպետական իրավական համակարգում, որը կաջակցի դատարանին՝ տրամադրելով տեղեկատվություն կամ խորհրդատվություն իրավունքի կամ այլ հարակից հարցերի վերաբերյալ	Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջվում	-	-	-	-	-	-
3.9	Գործողություն 3.9. Կատարելագործել պատժից պայմանական վաղաժամկետ ազատելու կամ պատժի չկրած մասն ավելի մեղմ պատժատեսակով փոխարինելու համակարգը	Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջվում	-	-	-	-	-	-
3.10	Գործողություն 3.10. Ի կատարումն Դատական օրենսգրքի 11-րդ հոդվածի 10-րդ կետի՝ ներդնել դատական իշխանության պաշտոնական կայքում հրապարակվող դատական ակտերում անձնական տվյալների ապանձնավորման ծրագիր և վերահսկողություն սահմանել իրագործման նկատմամբ	Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջվում	-	-	-	-	-	-
3.11	Գործողություն 3.11. Արդարադատության ակադեմիայում դատավորների և դատավորների թեկնածուների ցուցակում ընդգրկված անձանց տարեկան վերապատրաստման ուսուցման ծրագրում մշակել և ներդնել զինվորական ծառայության կարգի դեմ ուղղված հանցագործությունների վերաբերող առանձին և համապարփակ ծրագրեր	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	3,750.0	3,750.0	-	-	-	-
3.12	Գործողություն 3.12. Վերանայել անգործունակ ճանաչված անձանց՝ դատարանի մատչելիության իրավունքին առնչվող կարգավորումները՝ բացառելով իրենց իրավունքներին և շահերին առնչվող այլ խնդիրներով դատարան դիմելու կամ լսված լինելու իրավունքի անհամաչափ սահմանափակումները	Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջվում	-	-	-	-	-	-

3.13	Գործողություն 3.13. Ընդլայնել դատարաններում պետական տուրքի վճարումից ազատվող անձանց ցանկը՝ նախատեսելով պետական տուրքի վճարումից ազատում հաշմանդամության խումբ սահմանելու կամ հաշմանդամության խումբը վերականգնելու պահանջով դատարան հայցադիմում ներկայացնելու, դատարանի վճիռների և որոշումների դեմ վերաքննիչ և վճռաբեկ բողոքներ ներկայացնելու գործերով	Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջվում	-	-	-	-	-	-	
3.14	Գործողություն 3.14. Վերանայել «Հասարակության և պետության կարիքների համար սեփականության օտարման մասին» ՀՀ օրենքը՝ սահմանելով հստակ և օբյեկտիվ չափանիշներ մասնավոր սեփականությունը բացառիկ հանրային շահ ճանաչելու համար. նախատեսելով պահանջ և հիմքեր որոշումների ընդունման, այդ թվում՝ հանրային շահի բացառիկությունը գնահատելու, գործընթացների վաղ փուլերում սեփականատերերի, ինչպես նաև կենսագործունեության միջավայրի փոփոխության առումով շահագրգիռ հասարակության ներկայացուցիչների մասնակցության համար. նախատեսելով բացառիկ՝ գերակա հանրային շահի անվան տակ օտարվող գույքի ձեռք բերողների նախկին գործունեության ստուգում (due diligence) և դրա թափանցիկության ապահովում. ապահովելով ձեռք բերողների կողմից պետությանը ներկայացվող ֆինանսական երաշխիքների վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակայնությունը. երաշխավորելով պետության հանդես գալը որպես կողմ և պատասխանատվության ստանձնումը՝ ձեռք բերողների պարտականությունների պատշաճ կատարման ապահովման և քաղաքացիների իրավունքների պաշտպանության նպատակով	Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջվում	-	-	-	-	-	-	
Նպատակ 4. Ապահովել իրավահավասարության և խտրականության արգելքի կիրառումը՝ համապատասխան օրենսդրական նախապայմաններ ստեղծելու, դատավորների, քննիչների, դատախազների, ոստիկանների, բժշկական, կրթական, սոցիալական ոլորտի աշխատողների վերապատրաստելու, իրազեկվածությունը բարձրացնելու, վարչական կամ քաղաքացիական պատասխանատվություն սահմանելու, ինչպես նաև իրավահավասարության և խտրականության արգելքի ամրապնդմանն ուղղված օժանդակ այլ գործողություններ իրականացնելու միջոցով:									
4.1	Գործողություն 4.1. «Իրավահավասարության ապահովման մասին» օրենքում սահմանել խտրականության հասկացությունը, տեսակները, դրանից պաշտպանության միջոցները և մեխանիզմները, իրավահավասարության հարցերով զբաղվող մարմնի կազմավորման/ գործող մարմիններից որևէ մեկի կազմում կառույցի ստեղծման, գործունեության երաշխիքները՝ միջազգային չափանիշներին համապատասխան	Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջվում	-	-	-	-	-	-	

4.2	Գործողություն 4.2. Դատավորների, քննիչների, դատախազների և ոստիկանների (համապատասխան ստորաբաժանման աշխատակիցները) համար շարունակել իրականացնել վերապատրաստումներ խտրականության արգելքի, իրավահավասարության ապահովման թեմաներով	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	2,448.0	-	1,224.0	612.0	-	612.0
4.3	Գործողություն 4.3. Բժշկական, կրթական, սոցիալական ոլորտի աշխատողների համար շարունակել իրականացնել վերապատրաստումներ խտրականության արգելքի, իրավահավասարության ապահովման թեմաներով	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	6,297.6	-	3,148.8	1,574.4	-	1,574.4
4.4	Գործողություն 4.4. Շարունակել բարձրացնել իրավահավասարության, բոլոր հիմքերով խտրականության արգելքի վերաբերյալ իրազեկվածությունը հանրության շրջանում	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	18,000.0	-	-	6,000.0	-	12,000.0
4.5	Գործողություն 4.5. Ատելության խոսքի առավել մեղմ դրսևորումների համար սահմանել վարչական կամ քաղաքացիական պատասխանատվության միջոցներ	Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջվում	-	-	-	-	-	-
4.6	Գործողություն 4.6. Շարունակել իրականացնել իրազեկման արշավներ, այդ թվում՝ հասարակության լայն շերտերի ներգրավմամբ՝ ուղղված ատելության խոսքի, դրա բացասական ազդեցության բացառմանը, այլակարծության և կարծիքի ազատության իրավունքի նկատմամբ հարգանքի խթանմանը	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	24,000.0	-	-	8,000.0	-	16,000.0
4.7	Գործողություն 4.7. Ոստիկանության, քննչական մարմինների, դատախազության համար մշակել և հաստատել խտրականության, ատելության խոսքի և ատելության հիմքով հանցագործությունների քննության շարժառիթով գործերի քննության ուղեցույցներ	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	5,625.0	-	5,625.0	-	-	-
4.8	Գործողություն 4.8. Ստեղծել օրենսդրական երաշխիքներ ազգային փոքրամասնությունների իրավունքների ու ազատությունների պաշտպանության համար, որով ներպետական իրավական համակարգում կնախատեսվի ազգային փոքրամասնությունների իրավունքների և ազատությունների պաշտպանությանը վերաբերող առանձին և համապարփակ օրենսդրություն	Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջվում	-	-	-	-	-	-
<p>Նպատակ 5. Ապահովել ռազմական գործողություններից տուժած անձանց և նրանց ընտանիքի անդամների, գերությունից վերադարձած անձանց/զինծառայողների, կալանավորված անձանց և դատապարտյալների, պալիատիվ բուժման կարիք ունեցող անձանց, հոգեկան առողջության խնդիր ունեցող անձանց, ՄԻԱՎ-ով ապրող անձանց, հղի կանանց և բնակչության այլ ներկայացուցիչների առողջապահության պահպանման իրավունքի արդյունավետ իրացումը՝ զուգահեռաբար բարձրացնելով իրազեկվածությունը տրամադրվող ծառայությունների ու առկա հնարավորությունների մասին:</p>								
5.1	Գործողություն 5.1. Երաշխավորել ռազմական գործողություններից տուժած անձանց և նրանց ընտանիքի անդամներին հոգեբանական անվճար օգնության շարունակական տրամադրումը և դրա հաշվառումը	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	100,000.0	-	30,000.0	20,000.0	20,000.0	30,000.0

5.2	Գործողություն 5.2. Երաշխավորել գերությունից վերադարձած անձանց/զինծառայողների ֆիզիկական և հոգեկան առողջական օգնության համակարգը՝ տրամադրելով անհատական, երկարաժամկետ և հետևողական աջակցություն	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	35,000.0	-	21,875.0	13,125.0	-	-
5.3	Գործողություն 5.3. Լրամշակել «Անհայտ կորած անձանց մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծը և կատարել համապատասխան փոփոխություններ և լրացումներ վերաբերելի իրավական ակտերում, որով նախատեսվում է նախ անհայտ կորածի իրավական կարգավիճակի սահմանում, ինչպես նաև անկախ մասնագիտական կառույցի ստեղծում, որը պետք է զբաղվի անհայտ կորածի ճակատագրի և գտնվելու մասին տեղեկությունների ձեռք բերմամբ	Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջվում	-	-	-	-	-	-
5.4	Գործողություն 5.4. Իրականացնել հոգեկան առողջության վերապատրաստումներ՝ շեշտադրելով գործնական խնդիրները	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	864.0	-	432.0	216.0	-	216.0
5.5	Գործողություն 5.5. Մշակել բժշկական գաղտնիքին վերաբերող մեթոդաբանական ցուցումներ բուժաշխատողների համար և հաստատել ենթաօրենսդրական իրավական ակտով	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	26,587.5	-	3,750.0	11,418.8	6,851.3	4,567.5
5.6	Գործողություն 5.6. Ապահովել պացիենտի՝ իր առողջական վիճակի վերաբերյալ տվյալների հասանելիությունը	Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջվում	-	-	-	-	-	-
5.7	Գործողություն 5.7. Կազմակերպել և իրականացնել հանրային իրազեկման արշավներ վճարովի և անվճար բժշկական ծառայությունների և դեղերի մասին, ինչպես նաև առողջության համապարփակ ապահովագրության ներդրման վերաբերյալ	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	24,000.0	-	-	8,000.0	-	16,000.0
5.8	Գործողություն 5.8. Ստեղծել տեղեկատվական համակարգ ապահովելու պետության կողմից երաշխավորված ծրագրերի ֆինանսավորման, անվճար և համավճարային սկզբունքով մատուցվող բժշկական ծառայությունների վերաբերյալ տեղեկատվության հասանելիությունը	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	7,125.0	-	-	3,125.0	-	4,000.0
5.9	Գործողություն 5.9. Բարձրացնել հանրային իրազեկվածությունը պալիատիվ բժշկական օգնության և սպասարկման մասին	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	24,000.0	-	-	8,000.0	-	16,000.0
5.10	Գործողություն 5.10. Իրականացնել պալիատիվ խնամքի և ցավային համախտանիշի կառավարման վերաբերյալ շարունակական վերապատրաստումներ՝ բուժաշխատողների համար	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	1,728.0	-	-	1,080.0	-	648.0

5.11	Գործողություն 5.11. Բարձրացնել հիլիության արհեստական ընդհատման ծառայությունների մատչելիությունը կանանց խոցելի խմբերի համար	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	-	-	-	-	-	-
5.12	Գործողություն 5.12. Թմրամիջոցներից կախվածություն ունեցող անձանց և թմրամիջոցներ ու հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութեր օգտագործողների բժշկական օգնության և սպասարկման վերաբերյալ օրենսդրության բարելավում	Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջվում	-	-	-	-	-	-
5.13	Գործողություն 5.13. Թմրամիջոցներից կախվածություն ունեցող անձանց և թմրամիջոցներ ու հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութեր օգտագործողների թվաքանակի նվազեցման և առանց թմրամիջոցների առողջ հասարակություն ունենալու վերաբերյալ հանրային իրազեկման աշխատանքների իրականացում	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	54,250.0	8,750.0	44,000.0	1,500.0	-	-
5.14	Գործողություն 5.14. Լրամշակել «Անհայտ կորած անձանց մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծը և կատարել համապատասխան փոփոխություններ և լրացումներ վերաբերելի իրավական ակտերում, որով նախատեսվում է նախ անհայտ կորածի իրավական կարգավիճակի սահմանում, ինչպես նաև անկախ մասնագիտական կառույցի ստեղծում, որը պետք է զբաղվի անհայտ կորածի ճակատագրի և գտնվելու մասին տեղեկությունների ձեռք բերմամբ	Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջվում	-	-	-	-	-	-
Նպատակ 6. Ապահովել մարդու իրավունքների արդյունավետ պաշտպանությունը հավաքների իրականացման ընթացքում:								
6.1	Գործողություն 6.1. Վերանայել հավաքների և այլ զանգվածային միջոցառումների ընթացքում ռստիկանության գործողությունները կանոնակարգող «Ոստիկանության մասին» և «Ոստիկանության գործերի մասին» օրենքները՝ միջազգային չափորոշիչների և մարդու իրավունքների համապատասխանելիության առնչությամբ	Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջվում	-	-	-	-	-	-
6.2	Գործողություն 6.2. Բարձրացնել Ներքին գործերի նախարարության մասնագիտացված ստորաբաժանումների (հասարակական կարգի պահպանության առնչվող) ղեկավարների և ծառայողների՝ հավաքների ազատության վերաբերյալ իրազեկվածությունը, ինչպես նաև ձևավորել հավաքների ընթացքում մարդու իրավունքների պաշտպանության, հույզերի և զանգվածի կառավարման վրա հիմնված պրակտիկան	Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջվում	-	-	-	-	-	-
Նպատակ 7. Ապահովել կրթության իրավունքի իրացման ընթացքում խոչընդոտների վերացումը՝ մարդու իրավունքների ապահովման, կրթությունից դուրս մնացած երեխաների իրավունքների պաշտպանության, համընդհանուր ներառականության ապահովման, նախադպրոցական անվճար կրթության հասանելիության համատեքստում:								
7.1	Գործողություն 7.1. Երաշխավորել շարունակական վերապատրաստումը միջին և ավագ դպրոցների ուսուցիչների համար մարդու իրավունքների պաշտպանության վերաբերյալ թեմաներով	Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջվում	-	-	-	-	-	-

Նպատակ 8. Ապահովել կարծիքի արտահայտման իրավունքի իրականացումը՝ սահմանազատելով ատելության խոսքը և խոսքի ազատությունը:								
8.1	Գործողություն 8.1. «Տեսալսողական մեդիայի մասին» օրենքում սահմանազատել ատելության խոսքը և խոսքի ազատությունը՝ համապատասխան չափորոշիչների սահմանմամբ	Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջվում	-	-	-	-	-	-
Նպատակ 9. Ապահովել սոցիալապես խոցելի խմբերի ներկայացուցիչների սոցիալական ապահովության ու նվազագույն կենսապայմանների իրավունքի իրացումը՝ հատուկ ուշադրություն դարձնելով կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված երեխաներին, հոգեկան առողջության խնդիր ունեցող անձանց, պրոբացիայի շահառուներին և ազատությունից զրկելու հետ կապված պատիժ կրած անձանց, հաշմանդամություն ունեցող անձանց, ինչպես նաև ապահովել սոցիալական աշխատանքի ու աշխատանքային իրավունքների արդյունավետ իրականացումը:								
9.1	Գործողություն 9.1. Կազմակերպել հոգեկան առողջության խնդիր ունեցող անձանց սոցիալական ինտեգրմանը կամ վերաինտեգրմանն ուղղված օգնությունը	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	5,500.0	-	500.0	1,000.0	1,500.0	2,500.0
9.2	Գործողություն 9.2. Կազմակերպել պրոբացիայի շահառուներին և ազատությունից զրկելու հետ կապված պատիժ կրած անձանց սոցիալական ինտեգրմանը կամ վերաինտեգրմանն ուղղված օգնությունը	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	50,000.0	-	10,000.0	10,000.0	10,000.0	20,000.0
Նպատակ 10. Ապահովել երեխայի իրավունքների արդյունավետ իրականացումը և երեխայի լավագույն շահի առաջնահերթությունը որդեգրման գործընթացի, խնամակալության և հոգաբարձության կազմակերպման, իրազեկվածության բարձրացման, երեխայի իրավունքների խախտումներին արձագանքելու, կատարողական վարույթի, ինչպես նաև երեխայի լավագույն շահի պաշտպանությանն ուղղված այլ գործողությունների իրականացման ընթացքում:								
10.1	Գործողություն 10.1. Բարձրացնել երեխայի իրավունքների վերաբերյալ իրազեկվածությունը՝ հատուկ ուշադրություն դարձնելով հոգեկան առողջության, մտավոր և տեսալսողական խնդիրներ ունեցող երեխաների, փախստական և ապաստան հայցող երեխաների, արդարադատության հետ առնչվող երեխաների իրավունքների վերաբերյալ իրազեկվածությանը	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	28,125.0	3,262.5	3,762.5	5,025.0	7,287.5	8,787.5
10.2	Գործողություն 10.2. Սահմանել երեխաների իրավունքների խախտումների հասկացությունը և ստեղծել դրա հաշվառման ու վարման միասնական վիճակագրական համակարգ՝ սահմանելով «երեխայի իրավունքների խախտում» հասկացությունը և լիազորող նորմ՝ երեխայի իրավունքների հաշվառման և վարման միասնական վիճակագրական համակարգի վերաբերյալ	Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջվում	-	-	-	-	-	-
10.3	Գործողություն 10.3. Կատարելագործել կատարողական վարույթի շրջանակներում ծնողի և մերձավոր ազգականների հետ երեխայի տեսակցությունների ապահովման կարգը	Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջվում	-	-	-	-	-	-

10.4	Գործողություն 10.4. Հաշվի առնելով միջազգային լավագույն փորձը՝ բարելավել երեխայի լավագույն շահի գնահատման և որոշման ընթացակարգը՝ ներառյալ առանց ուղեկցության և ծնողներից բաժանված երեխաների համար	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	8,425.0	-	5,625.0	-	1,200.0	1,600.0
Նպատակ 11. Ապահովել մարդու իրավունքների ոլորտում միջազգային համագործակցության ամրապնդումը՝ ՄԱԿ-ի տեսչական մարմինների կողմից տրված հանձնարարականների կատարման, զեկույցների ներկայացման և հաջորդիվ իրականացվող քայլերի միջոցով:								
11.1	Գործողություն 11.1. Մշակել և ընդունել մարդու իրավունքների ոլորտում ՄԱԿ-ի տեսչական մարմինների կողմից տրված հանձնարարականների կատարման, զեկույցների ներկայացման և հաջորդիվ իրականացվող քայլերի ապահովման ազգային մեխանիզմ	Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջվում	-	-	-	-	-	-
Նպատակ 12. Երաշխավորել Լեռնային Ղարաբաղից բռնի տեղահանված անձանց իրավունքների և ազատությունների լիակատար պաշտպանությունը՝ ներառյալ ապահովել Լեռնային Ղարաբաղից բռնի տեղահանված և ՀՀ-ում բնակվող անձանց վերաբերյալ համապարփակ և ամբողջական վարչական տվյալների բազայի ստեղծումը՝ իրավունքների պաշտպանության գործընթացներում, այդ թվում՝ միջազգային իրավական գործընթացներում օգտագործելու նպատակով:								
12.1	Գործողություն 12.1. Լեռնային Ղարաբաղից բռնի տեղահանված և ՀՀ-ում բնակվող անձանց վերաբերյալ համապարփակ և ամբողջական վարչական տվյալների՝ ներառյալ նրանց անհատական տվյալների, հաշվառման հասցեի, տրամադրվող կենսաթոշակի, նպաստի, ինչպես նաև գույքի (այդ թվում՝ հողի) նկատմամբ իրավունքների վերաբերյալ տվյալների բազայի ստեղծում	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	325.000	-	-	325.000	-	-
12.2	Գործողություն 12.2. Կազմակերպել և իրականացնել հանրային իրազեկման արշավներ Լեռնային Ղարաբաղից բռնի տեղահանված անձանց կարգավիճակի և իրավունքների վերաբերյալ:	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ	11,000.0	-	2,750.0	2,750.0	2,750.0	2,750.0
12.3	Գործողություն 12.3. Լեռնային Ղարաբաղից բռնի տեղահանված անձանց ոչ նյութական մշակութային ժառանգության պահպանության ապահովում	Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջվում	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը բյուջե			1,578,939.0	17,762.5	487,915.7	748,289.8	124,192.6	200,778.4

2) որոշման N 3 հավելվածում՝

ա. 4-րդ գլխի 4.8. գործողության «Կատարողականի թիրախներ» սյունակը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

« ».

2023 թ.	2024 թ.		2025 թ.	
II	I	II	I	II
Լրամշակել «Ազգային փոքրամասնությունների իրավունքների պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծը և ներկայացնել ՀՀ կառավարության հաստատմանը		Լրամշակված օրենքի նախագիծը ներկայացնել ՀՀ Ազգային ժողովի ընդունմանը		

»,

բ. 5-րդ գլուխը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ՝ տր' 5.14 գործողությամբ.

« Գործողություն 5.14. Մշակել «Անհայտ կորած անձանց մասին» օրենքի նախագիծը և կատարել համապատասխան փոփոխություններ և լրացումներ վերաբերելի իրավական ակտերում՝	Ելակետային տվյալներ	Կատարողականի թիրախներ				Արդյունքային քանակական և որակական ցուցանիշներ	Պատասխանատու մարմիններ	Համակատարող	Ֆինանսավորում /հազ.դրամ/	
		2023 թ.	2024 թ.		2025 թ.					
		I	I	II	I					II
		I	I	II	I	II				

<p>Նախատեսելով անհայտ կորածի իրավական կարգավիճակը, ինչպես նաև անկախ մասնագիտական կառույցի ստեղծումը, որը պետք է զբաղվի անհայտ կորած անձանց ճակատագրի և գտնվելու մասին տեղեկությունների ձեռք բերմամբ: Օրենքի նախագիծը ենթադրում է նաև անհայտ կորածի հարազատների հանդեպ պարտավորությունների ստանձնում և անհայտ կորելու հանգամանքների քննություն</p>	<p>Ներպետական իրավական համակարգում «Անհայտ կորած անձանց մասին» առանձին և համապարփակ օրենսդրության բացակայություն:</p> <p>ՀՀ վարչապետի 2022 թվականի հոկտեմբերի 20-ի N 1236-Ա որոշմամբ ստեղծվել է Գերիների, պատանդների և անհայտ կորած (գտնվելու վայրն անհայտ) անձանց հարցերով զբաղվող միջգերատեսչական հանձնաժողովը: ՀՀ ազգային անվտանգության ծառայության տնօրենի 2022 թվականի նոյեմբերի 10-ի հրամանով հաստատվել են Հանձնաժողովի և դրան կից գործող աշխատանքային խմբի անհատական կազմերը: Գերիների, պատանդների և անհայտ կորած անձանց հետ կապված հարաբերությունների իրավական կարգավորման անհրաժեշտությունը կարևորելով՝ ՀՀ արդարադատության նախարարությանը Հանձնաժողովի նախագահի կողմից</p>			<p>Մշակել օրենքի նախագիծը միջազգային լավագույն փորձին և չափանիշներին համահունչ, ինչպես նաև հաշվի առնելով 44-օրյա պատերազմի հետևանքները</p>		<p>Մշակված օրենքի նախագիծը ներկայացնել ՀՀ կառավարության հաստատմանը և ՀՀ Ազգային ժողովի ընդունմանը</p>	<p>5.14.1. «Անհայտ կորած անձանց մասին» օրենքի նախագիծը հաստատված է ՀՀ կառավարության կողմից և ներկայացված է ՀՀ Ազգային ժողով, որի հիմնավորման համար իրականացվել է ուսումնասիրություն՝ միջազգային լավագույն փորձին և չափանիշներին համահունչ, ինչպես նաև հաշվի առնելով 44-օրյա պատերազմի հետևանքով ստաջացած հետևանքները:</p>	<p>ՀՀ արդարադատության նախարարություն</p>	<p>ՀՀ պաշտպանության նախարարություն</p> <p>ՀՀ ներքին գործերի նախարարություն</p> <p>ՀՀ ազգային անվտանգության ծառայություն</p> <p>ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն</p> <p>ՀՀ գլխավոր դատախազություն</p> <p>ՀՀ քննչական կոմիտե</p>	<p>Լրացուցիչ ֆինանսավորում չի պահանջում</p>
---	---	--	--	--	--	---	---	--	--	---

	<p>հանձնարարվել է մշակել գերիների, պատանդների և անհայտ կորած (գտնվելու վայրն անհայտ) անձանց վերաբերյալ օրենքի նախագծի հայեցակարգը:</p> <p>Հայեցակարգը ՀՀ արդարադատության նախարարության կողմից մշակվել է 2023 թվականի մարտին և գտնվում է քննարկման փուլում:</p>									
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

գ. 10-րդ գլխի 10.2. գործողության «Կատարողականի թիրախներ» սյունակը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«

Կատարողականի թիրախներ				
2023 թ.	2024 թ.		2025 թ.	
II	I	II	I	II
«Երեխայի իրավունքների և երեխաների պաշտպանության համակարգի մասին» ՀՀ օրենքում լրացումներ կատարելու մասին		ՀՀ Ազգային ժողով ներկայացնել «Երեխայի իրավունքների և	Ընդունել երեխաների իրավունքների խախտումների՝	Ներդնել երեխայի իրավունքների հաշվառման և վարման

»,

օրենքի նախագծում սահմանել «երեխայի իրավունքների խախտում» հասկացությունը և լիազորող նորմ՝ երեխայի իրավունքների հաշվառման և վարման միասնական վիճակագրական համակարգի վերաբերյալ		երեխաների պաշտպանության համակարգի մասին» ՀՀ օրենքում լրացումներ կատարելու մասին օրենքի նախագիծ	միասնական հաշվառման և վարման կարգ	միասնական վիճակագրական համակարգ
--	--	--	-----------------------------------	---------------------------------

»,

դ. լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր՝ 12-րդ գլխով.

12. ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱՔԱՂԻՑ ԲՈՆԻ ՏԵՂԱՀԱՆՎԱԾ ԱՆՁԱՆՑ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ								
ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿ	Երաշխավորել Լեռնային Ղարաբաղից բոնի տեղահանված անձանց իրավունքների և ազատությունների լիակատար պաշտպանությունը՝ ներառյալ ապահովել Լեռնային Ղարաբաղից բոնի տեղահանված և Հայաստանի Հանրապետությունում բնակվող անձանց վերաբերյալ համապարփակ և ամբողջական վարչական տվյալների բազայի ստեղծումը՝ իրավունքների պաշտպանության գործընթացներում, այդ թվում՝ միջազգային իրավական գործընթացներում օգտագործելու նպատակով:							
ԱԿՆԿԱՎՈՂ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆ	1.Ստեղծվել է Լեռնային Ղարաբաղից բոնի տեղահանված և Հայաստանի Հանրապետությունում բնակվող անձանց վերաբերյալ համապարփակ և ամբողջական վարչական տվյալների բազա, որը ներառում է նրանց անհատական տվյալները, հաշվառման հասցեն, կենսաթոշակը, նպաստը, գույքի (այդ թվում՝ հողի) նկատմամբ իրավունքների վերաբերյալ տվյալները: 2. Բարձրացված է Լեռնային Ղարաբաղից բոնի տեղահանված անձանց կարգավիճակի, իրավունքների և երկարաժամկետ լուծման տարբերակների վերաբերյալ իրազեկվածության մակարդակը: 3. Ապահովված է Լեռնային Ղարաբաղից բոնի տեղահանված անձանց ոչ նյութական մշակութային ժառանգության պահպանությունն ու փոխանցումը:							
Գործողություն 12.1. Լեռնային Ղարաբաղից բոնի տեղահանված և Հայաստանի Հանրապետությունում բնակվող անձանց վերաբերյալ համապարփակ և ամբողջական վարչական	Ելակետային տվյալներ	Կատարողականի թիրախներ			Արդյունքային քանակական և որակական ցուցանիշներ	Պատասխանատու մարմիններ	Համակատարող	Ֆինանսավորում
		2023 թ.	2024 թ.	2025 թ.				
		II	I	II	I	II		

<p>տվյալների՝ ներառյալ նրանց անհատական տվյալների, հաշվառման հասցեի, տրամադրվող կենսաթոշակի, նպաստի, ինչպես նաև գույքի (այդ թվում՝ հողի) նկատմամբ իրավունքների վերաբերյալ տվյալների բազայի ստեղծում</p>	<p>Ներկայումս առկա չէ Լեռնային Ղարաբաղից բռնի տեղահանված և Հայաստանի Հանրապետությունում բնակվող անձանց վերաբերյալ համապարփակ և ամբողջական վարչական տվյալների բազա: Նման բազայի ստեղծման աշխատանքներն ընթացքի մեջ են՝ միջազգային կազմակերպությունների հետ համագործակցությամբ և վերջիններիս աջակցությամբ: Մասնավորապես, մշակվել է Լեռնային Ղարաբաղից բռնի տեղահանված անձանց վերաբերյալ համապարփակ և ամբողջական վարչական տվյալների բազայի տեխնիկական բնութագիրը և հաստատվել է ռեզիստրի ծրագրային ապահովման համակարգը:</p>			<p>Մշակել և ներդնել նոր էլեկտրոնային համակարգը</p>			<p>12.1.1. Առկա է նոր էլեկտրոնային համակարգ՝ թարմացված տվյալներով: 12.1.2. Տվյալների բազան ամբողջությամբ ներդրվել է և հասանելի է:</p>	<p>ՀՀ ներքին գործերի նախարարություն</p>	<p>ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն ՀՀ վիճակագրական կոմիտե</p>	<p>Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ 325.000</p>
<p>Գործողություն 12.2. Մշակել և տարածել Լեռնային Ղարաբաղից բռնի տեղահանված անձանց կարգավիճակի և իրավունքների վերաբերյալ հանրային իրազեկման նյութեր</p>	<p>Ելակետային տվյալներ</p>	<p>Կատարողականի թիրախներ</p>				<p>Արդյունքային քանակական և որակական ցուցանիշներ</p>	<p>Պատասխանատու մարմիններ</p>	<p>Համակարգող</p>	<p>Ֆինանսավորում</p>	
		<p>2023 թ.</p>	<p>2024 թ.</p>	<p>2025 թ.</p>						
		<p>II</p>	<p>I</p>	<p>II</p>	<p>I</p>	<p>II</p>				

	<p>Պատրաստվել և մի շարք ՋԼՄ-ներով տարածվել, ինչպես նաև ԱՆ և ՆԳՆ պաշտոնական կայքում և սոցիալական էջերում տեղադրվել են Լեռնային Ղարաբաղից բռնի տեղահանված անձանց կարգավիճակի և իրավունքների վերաբերյալ իրազեկման արշավների նյութեր և տեսաձայնագրություններ:</p>		<p>Մշակել և տարածել Լեռնային Ղարաբաղից բռնի տեղահանված անձանց կարգավիճակի և իրավունքների վերաբերյալ առնվազն 1 տեղեկատվական նյութ և 1 տեսաձայնագրություն:</p>	<p>Մշակել և տարածել Լեռնային Ղարաբաղից բռնի տեղահանված անձանց կարգավիճակի և իրավունքների վերաբերյալ առնվազն 1 տեղեկատվական նյութ և 1 տեսաձայնագրություն:</p>	<p>Մշակել և տարածել Լեռնային Ղարաբաղից բռնի տեղահանված անձանց կարգավիճակի և իրավունքների վերաբերյալ առնվազն 1 տեղեկատվական նյութ և 1 տեսաձայնագրություն:</p>	<p>Մշակել և Լեռնային Ղարաբաղից բռնի տեղահանված անձանց կարգավիճակի և իրավունքների վերաբերյալ առնվազն 1 տեսաձայնագրություն:</p>	<p>12.2.1. Մշակվել է հանրային իրազեկման տեղեկատվական նյութ և 4 տեսաձայնագրություն: 4 12.2.2. Մշակված նյութերը տարածվել են ՋԼՄ-ներով և սոցիալական ցանցերի միջոցով:</p>	<p>ՀՀ ներքին գործերի նախարարություն</p>	<p>ՀՀ արդարադատության նախարարություն</p> <p>ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն</p> <p>Փաստաբանների պալատ (համաձայնությամբ)</p> <p>ՀՀ մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմ (համաձայնությամբ)</p>	<p>Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ</p> <p>11,000.0</p>
<p>Գործողություն 12.3. Լեռնային Ղարաբաղից բռնի տեղահանված անձանց ոչ նյութական մշակութային ժառանգության պահպանության ապահովում</p>	<p>Ելակետային տվյալներ</p>	Կատարողականի թիրախներ					<p>Արդյունքային քանակական և որակական ցուցանիշներ</p>	<p>Պատասխանատու մարմիններ</p>	<p>Համակատարող</p>	<p>Ֆինանսավորում</p>
2023 թ.	2024 թ.	2025 թ.				<p>ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն</p>				
II	I	II	I	II	<p>12.3.1. Լեռնային Ղարաբաղից բռնի տեղահանված անձանց ոչ նյութական մշակութային ժառանգության գույքագրման մեկնարկել է:</p> <p>12.3.2. Ոչ նյութական մշակութային ժառանգության Լեկտորնային շտեմարանը</p>					
		<p>Իրականացնել Լեռնային Ղարաբաղից բռնի տեղահանված անձանց ոչ նյութական մշակութային ժառանգության գույքագրման աշխատանքներ:</p>			<p>1. Շարունակել Լեռնային Ղարաբաղից բռնի տեղահանված անձանց ոչ նյութական մշակութային ժառանգության գույքագրման</p>					

					<p>աշխատանքները և գույքագրման արդյունքներով հավաքագրված տվյալների բազան ներդնել թվային դաշտում՝ ոչ նյութական մշակութային ժառանգության էլեկտրոնային շտեմարանում՝ առանձին գլխի տեսքով:</p> <p>2. Ձեռնարկել Լեռնային Ղարաբաղից բռնի տեղահանված անձանց ոչ նյութական մշակութային ժառանգության պահպանությանն ուղղված ծրագրեր՝ անցկացնել առնվազն 1 դասընթաց, 1 մշակութային միջոցառում:</p>	<p>ներառում է Լեռնային Ղարաբաղից բռնի տեղահանված անձանց ոչ նյութական մշակութային ժառանգության և դրա պահպանության նպատակով անցկացվող ծրագրերի վերաբերյալ առանձին գլուխ, որում ներառված տվյալները պարբերաբար թարմացվում են:</p> <p>12.3.3. Տվյալների բազան ամբողջությամբ հասանելի է օգտագործողներին:</p> <p>12.3.4. Անցկացվել է Լեռնային Ղարաբաղից բռնի տեղահանված անձանց ոչ նյութական մշակութային ժառանգությանը նվիրված դասընթաց և 1 մշակութային միջոցառում:</p>			
--	--	--	--	--	---	---	--	--	--

2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՎԱՐՉԱՊԵՏ

Երևան

Ն. ՓԱՇԻՆՅԱՆ